

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Κέντρο Οικουμενικών, Ιεραποστολικών και Περιβαλλοντικών Μελετών (CEMES) δύο μόλις εβδομάδες μετά το διάγγελμα για εγκλεισμό των πολιτών λόγω της πανδημίας του κορονοϊού από την ελληνική κυβέρνηση στις 23 Μαρτίου αποφάσισε να πάρει την πρωτοβουλία να συγκεντρώσει διαδικτυακά Ορθόδοξους θεολόγους από όλο τον κόσμο, αλλά και ειδικούς επιστήμονες προκειμένου να ρίξει φως στους προβληματισμούς που δημιουργήθηκαν στις διάφορες πτυχές της εκκλησιαστικής μας ζωής.

Το βιβλίο αυτό περιέχει όλες τις ανακοινώσεις του σεμιναρίου που διοργανώθηκε από το CEMES στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος της «Ορθόδοξης Οικουμενικής Θεολογίας» του Διεθνούς Ελληνικού Πανεπιστημίου (IHU), αλλά είναι διανθισμένο και με θεολογικούς προβληματισμούς πολλών άλλων επιστημόνων, θεολόγων που προσεγγίζουν το βαθύτερο νόημα του μυστηρίου της Εκκλησίας από τις διαφορετικές προοπτικές που εξετάστηκαν και στο σεμινάριο, τη Συνταγματική, την Ιστορική, τη Βιβλική και Λειτουργική, τη Θεολογική και Εκκλησιολογική, την Οικουμενική και Διαθρησκειακή, την Ιεραποστολική και Ποιμαντική για να κλείσει με κάποιους ιδιαίτερους θεολογικούς προβληματισμούς.

Είναι γεγονός ότι η παρούσα πανδημική κρίση έθεσε σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία, αλλά και δημιούργησε αμφισβήτηση και προβληματισμό στην εκκλησιαστική ζωή των πιστών στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο. Πέρα όμως από τον κίνδυνο αλλά και τον πόνο που έχει προκαλέσει λόγω των ανθρώπινων απωλειών, η πανδημία παρέχει και μια πληθώρα ευκαιριών. Είναι μια ευκαιρία σε προσωπικό επίπεδο να αναθεωρήσουμε τις προτεραιότητές μας και να κάνουμε μια αυτοκριτική ακούγοντας προσεκτικά τους ειδικούς επιστήμονες. Παρέχει μια σημαντική ευκαιρία στην ανθρωπότητα να εκτιμήσει την ανάγκη της ανθρώπινης αλληλεγγύης και να διορθώσει πολλές από τις κοινωνικές, πολιτιστικές, πολιτικές και οικονομικές της πρακτικές. Δίνει την ευκαιρία να ανακαλύψουμε εκ νέου αρετές, όπως την αυτοπειθαρχία και τη σεμνότητα. Κι όλα αυτά μαζί με τον συνάνθρωπό μας, ανεξάρτητα από αυτό που πιστεύει, αν πιστεύει, αναγνωρίζοντάς τον ως «εταίρο» στο διάλογο σε αυτήν την αποστολή του Θεού, ξεπερνώντας τον εγωκεντρισμό μας και άλλα παρόμοια όρια που

σχετίζονται με τον εαυτό μας. Κυρίως όμως είναι μια μοναδική ευκαιρία για μια εκ βάθρων αναγέννηση της Ορθόδοξης Εκκλησίας, στην οποία δίνεται η δυνατότητα να προβάλλει το κοινωνικό της ήθος, τη Λειτουργία μετά τη λειτουργία, την κοινωνική της μαρτυρία και ευθύνη που χαρακτηρίζεται από ελπίδα, αισιοδοξία και όχι από απελπισία.

Το εγχείρημα αυτού του βιβλίου θα το χαρακτηρίσαμε ως θαρραλέο. Ιδιαίτερα στα σημεία εκείνα που τολμά να εξηγήσει το βαθύτερο νόημα της Θείας Κοινωνίας, αλλά και να συμπληρώσει τη συμβατική αντίληψη που έχει η πλειοψηφία των πιστών για το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Με αυτό όμως ακριβώς τον τρόπο οφείλει να ανταποκριθεί και η Ορθόδοξη Εκκλησία στην πρόκληση της πανδημίας, με θάρρος, χωρίς απολογητική διάθεση. «Αυτό που κινδυνεύει δεν είναι η πίστη αλλά οι πιστοί, δεν είναι ο Χριστός αλλά οι Χριστιανοί μας, δεν είναι ο Θεάνθρωπος αλλά εμείς οι άνθρωποι. Η πίστη μας είναι βαθιά θεμελιωμένη στις ρίζες του πολιτισμού μας. Η πίστη μας είναι ζωντανή και καμία έκτακτη κατάσταση δεν μπορεί να την περιορίσει», όπως τονίζει ο προκαθήμενος της Ορθοδοξίας Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος.

Ευχόμαστε, αυτή η κρίση να μας οδηγήσει σ' έναν επανευαγγελισμό «προς τα έξω», αλλά και σε μια εσωτερική ιεραποστολή μέσα στους κόλπους της Εκκλησίας, η οποία θεωρείται «μυστήριο», ο τόπος που ενεργείται το «κρυφό» σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του κόσμου.

Σεπτέμβριος 2020

*Νικόλαος Δημητριάδης
Καθηγητής του ACT
Γ. Γραμματέας του CEMES*